

**ADVIES Algemene Raad i.s.m.
Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Vlaamse Sportraad,
Sectorraad Media**

26 maart 2014

Advies over het Groenboek implementatie zesde staatshervorming

Op 20 september 2013 ontving de SARC per brief van minister-president Kris Peeters het *Groenboek implementatie zesde staatshervorming*. Om een reactie op het groenboek te formuleren, werd een werkgroep samengebracht met leden uit de Algemene Raad en de vier sectorraden. Daarna werd het groenboek besproken op de plenaire vergaderingen van deze raden. Als resultaat van dit proces brengt de SARC voorliggend gecoördineerd advies uit.

Inhoud

<u>1. Algemene aandachtspunten implementatie Zesde Staatshervorming</u>	2
<u>1.1. Versterking van de coördinatie tussen bestuursniveaus</u>	2
<u>1.2. Afstemming met interne staatshervorming</u>	2
<u>1.3. Belanghebbendenmanagement</u>	3
<u>1.4. Hoe gaan we om met Brussel-problematiek?</u>	4
<u>2. Puntsgewijze bespreking van de thema's</u>	7
<u>2.1. Het Participatiefonds</u>	7
<u>2.2. Prijzencontrole</u>	7
<u>2.3. Dierenwelzijn</u>	8
<u>2.4. Filmkeuring</u>	10
<u>2.5. Radio-omroep en televisie</u>	12
<u>2.6. Doelgroepverminderingen RSZ</u>	13
<u>2.7. Betaald educatief verlof</u>	13
<u>2.8. Provinciale instellingen</u>	14
<u>2.9. Federaal impulsfonds en grootstedenbeleid</u>	15

Situering

Het Groenboek implementatie zesde staatshervorming bevat een inventaris van de bevoegdheden die van het federale naar het Vlaamse beleidsniveau worden overgeheveld en heeft dus geen betrekking op het volledige institutionele akkoord. Meteen worden ook de inhoudelijke beleidsvragen geformuleerd en worden de effecten van mogelijke beleidskeuzes onderzocht. Het groenboek werd opgemaakt door een administratieve taskforce zesde staatshervorming.

Advies

1. Algemene aandachtspunten implementatie zesde staatshervorming

De administratieve taskforce formuleerde tijdens haar werkzaamheden punten die bij de implementatie van de nieuwe bevoegdheden aandacht moeten krijgen. Een aantal van deze aandachtspunten vinden we bijzonder belangrijk in het perspectief van de implementatie van de bevoegdheidsoverdrachten die betrekking hebben op het CJSM beleid.

1.1. Versterking van de coördinatie tussen bestuursniveaus

Het institutioneel akkoord dat de grondslag vormt voor het Groenboek, voorziet in een versterkte coördinatie tussen de federale staat en de deelstaten. In het bijzonder voor internationale aangelegenheden waarvoor verschillende beleidsniveaus bevoegd zijn, zal de coördinatie versterkt worden:

- de rol en de werking van het overlegcomité zullen wettelijk worden verduidelijkt als centraal punt voor overleg;
- de werkingsprocedures zullen worden geformaliseerd;
- de rol van de interministeriële conferenties wordt versterkt.
-

Zo zal in het bijzonder voor wat betreft de prijzencontrole voor teledistributie zeer goede afstemming vereist zijn omdat de federale overheid kan ingrijpen om inflatie tegen te gaan of mededinging te vrijwaren.

1.2. Afstemming met interne staatshervorming

Eén van de uitgangspunten van het groenboek is de afstemming tussen de interne Vlaamse en de externe federale staatshervorming. Er moet steeds gestreefd worden naar een geïntegreerd sectoraal beleid, zonder de noodzaak aan een transversale en horizontale coördinatie uit het oog te verliezen.

De interferentie met de lokale en provinciale besturen heeft potentieel een grote organisatorische impact, zeker als er voor gekozen wordt om de subsidiariteit te laten spelen en bepaalde nieuwe bevoegdheden met de bijhorende middelen deels of volledig door te geven aan de lokale besturen met het oog op een grotere beleidsvrijheid. Er moet telkens nagegaan worden welke optie het meest bijdraagt tot een geïntegreerd sectoraal beleid: het overdragen van bevoegdheden aan het lokale en/of provinciale niveau of het terugbrengen van lokale en/of provinciale bevoegdheden naar het Vlaamse beleidsniveau.

Daar waar mogelijk moet zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van al bestaande regelgeving zoals het gemeentedecreet of het decreet intergemeentelijke samenwerking. Voorts moet bij de implementatie van de zesde staatshervorming zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van bestaande interbestuurlijke informatiestromen met respect voor principes zoals de eenmalige gegevensopvraging.

De zesde staatshervorming moet afstemmen met de interne staatshervorming. Dit geldt onder meer voor het Cultureel-erfgoeddecreet, het Decreet Lokaal Cultuurbeleid, het Decreet Lokaal en Provinciaal Jeugdbeleid en het Decreet Lokaal Sportbeleid.

1.3. Belanghebbendenmanagement

Een belangrijk aandachtspunt bij de overdracht van bevoegdheden is de bepaling van de rol en de wijze van invulling van overleg en advisering (sociale partners, middenveld, derden) ten aanzien van de overgedragen materies.

Op niveau van de Vlaamse overheid is momenteel participatie van belanghebbende voorzien in verschillende gradaties. Belanghebbenden zijn vertegenwoordigd in overlegorganen, zoals VESO en het Overlegforum Vlaamse Regering – Verenigde Verenigingen, in (strategische) adviesraden, in raadgevende comités van IVA's en EVA's.

Na de overdracht zal per beleidsdomein moeten geëvalueerd worden in hoever participatie wenselijk is, op welke manier die het best kan worden georganiseerd (overleg, advies, projectmatig,...), wie betrokken moet worden, enzovoort. Het is belangrijk dat daarover op korte termijn keuzes worden gemaakt en dat alle actoren snel duidelijkheid hebben over hun rol en de daaraan gekoppelde verantwoordelijkheid. Wellicht zal in de toekomst moeten worden gezocht naar een nieuwe vorm van belanghebbendenmanagement en is een uitbreiding van de bestaande participatiemodellen nodig:

De adviesprocedure kan verbeterd worden door de strategische adviesraden al te betrekken in de conceptfase van strategische regelgeving en niet pas op het moment dat het ontwerpdecreet klaar is.

Overleg zou efficiënter kunnen georganiseerd worden, bijvoorbeeld op basis van een projectmatige aanpak of op basis van periodieke hoorzittingen.

De samenstelling van overlegfora zou moeten herbekeken worden. Bijvoorbeeld: in veel overlegfora in de gezondheidszorg is het onlogisch dat de gebruikers niet vertegenwoordigd zijn.

In sommige sectoren, bijvoorbeeld het arbeidsmarktbeleid, is het aangewezen de rol van de sociale partners te versterken.

In dit verband verwijzen we naar het gezamenlijke advies van alle strategische adviesraden van 20 december 2013 over de hervorming van de strategische adviesraden¹.

¹http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/AR/adviezen/SERV_SARs_20131220_hervorming_SARs_ADV.pdf

1.4. Hoe gaan we om met Brussel-problematiek?

Bijzondere aandacht wordt ook gevraagd voor de impact van de zesde staatshervorming op het Vlaamse beleid in Brussel. Er worden een aantal persoonsgebonden aangelegenheden overgedragen naar de gemeenschappen.

Indien het gaat om unicommunautaire aangelegenheden, worden in Brussel ofwel de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) bevoegd. De Franse Gemeenschap heeft immers een deel van haar decreterende bevoegdheden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad overgedragen aan de COCOF: de Vlaamse Gemeenschap heeft geen gelijkaardige regeling getroffen met de VGC.

Indien het gaat om bicommunautaire aangelegenheden is de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) bevoegd. De GGC is bevoegd voor de zogenaamde 'bipersoonsgebonden' of bicommunautaire instellingen en ten aanzien van de fysieke personen in Brussel-Hoofdstad. De bicommunautaire instellingen zijn de instellingen die wegens hun organisatie, namelijk wegens hun tweetalig karakter, niet kunnen worden beschouwd als behorend tot de ene of de andere gemeenschap. Het gaat bijvoorbeeld om private instellingen die niet voor een unicommunautair statuut hebben gekozen.

Bij het uitwerken van Vlaamse beleidsmaatregelen is het daarom belangrijk om, in het licht van deze nieuwe bevoegdheidscontext, blijvende aandacht te hebben voor de wijze waarop deze bevoegdheidsmateries in Brussel worden uitgeoefend.

1.4.1. Biculturele aangelegenheden van gewestelijk belang

A. Wetswijziging

Art. 51 van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, voegt in de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen een artikel 4*bis* in, dat luidt als volgt:

*“Onverminderd de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap, oefent het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest de volgende bevoegdheden uit inzake de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 127, § 1, eerste lid, 1°, en, wat betreft deze aangelegenheden, 3°, van de Grondwet: ..[]
3° wat de schone kunsten, het cultureel patrimonium, de musea en de andere wetenschappelijk-culturele instellingen bedoeld in artikel 4, 3° en 4°, van de bijzondere wet betreft, de biculturele aangelegenheden voor zover deze van gewestelijk belang zijn.”*

B. Probleemstelling

De nieuwe culturele bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou voor problemen kunnen zorgen. Het ingevoegde artikel 4*bis* dat haar deze bevoegdheid toekent, is niet precies genoeg geformuleerd. Het is helemaal niet duidelijk wat bedoeld wordt met de zinsnede “biculturele aangelegenheden voor zover deze van gewestelijk belang zijn”, waardoor het bijzonder vaag blijft welke initiatieven er in de praktijk onder vallen.

Wat allicht bedoeld, maar onvoldoende duidelijk gemaakt werd, is “biculturele aangelegenheden voor zover deze **uitsluitend** van gewestelijk belang zijn”. Culturele aangelegenheden zijn door hun aard immers zowel nuttig voor de meer lokale omgeving als voor het grotere geheel. De raad gaat er van uit dat dit de geest van de wet is, en meent dan

ook volgende veronderstellingen te mogen maken (deels gesteund door de toelichting die samen met het wetsvoorstel in de Senaat werd ingediend²):

- de federale culturele instellingen worden niet gevat door artikel 4*bis*, aangezien zij (ook) van nationaal en/of internationaal belang zijn;
- de culturele instellingen in Brussel die wegens hun activiteiten beschouwd moeten worden als uitsluitend behorend tot of de Vlaamse of de Franse Gemeenschap (cfr. art. 127, §2 van de Grondwet³) worden eveneens niet gevat door artikel 4*bis*, ook al hebben zij zeker ook een belang voor het Gewest. De aanhef van het nieuwe artikel 4*bis* sluit deze instellingen voldoende uit;
- voor biculturele aangelegenheden die van gewestelijk belang zijn, is de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bevoegd. De GGC is immers bevoegd voor de zogenaamd “bipersoonsgebonden” of bicommunautaire instellingen die geen uitdrukkelijke keuze voor een gemeenschap wensen te maken. Uit deze definitie valt af te leiden dat enkel die instellingen onder de GGC zouden kunnen ressorteren die *in se* hoe dan ook een gemeenschapsbelang hebben en enkel al hierdoor dus niet *uitsluitend* van gewestelijk belang kunnen zijn.

Door dit alles, wordt echter erg onduidelijk om welke biculturele aangelegenheden het dan in concreto wél gaat. Welke biculturele aangelegenheden zijn (uitsluitend) van gewestelijk belang? In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt enkel de Zinneke Parade vermeld. Hieruit concluderen dat artikel 4*bis* enkel zou gelden voor deze ene instelling, zou echter bijzonder kort door de bocht zijn. Zinneke Parade lijkt overigens niet eens een aangewezen voorbeeld. Misschien zijn het toekomstige biermuseum of een mogelijk museum over de geschiedenis van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betere voorbeelden.

C. Aanbevelingen

De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement dienen het ingevoegde art. 4*bis* van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bijzonder strikt te interpreteren.

Bij de inwerkingtreding mogen uitsluitend die initiatieven die noch door één van de beide gemeenschappen, noch door het federale niveau worden ondersteund, beschouwd worden als biculturele aangelegenheden van gewestelijk belang. Het artikel wordt best evenmin van toepassing op initiatieven die de keuze maken door beide gemeenschappen samen te worden ondersteund.

Naast deze algemene bekommernis, zijn er ook specifieke gevaren voor de bescherming van het cultureel erfgoed in de Brusselse context. Deze bescherming moet in lijn met de bevoegdheid voor de culturele instellingen georganiseerd worden, m.a.w. ofwel bicommunautair (door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), ofwel federaal. Desgevallend kan het gewestelijk indien het zou gaan om uitsluitend gewestelijke instellingen.

² *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1

³ “§2 deze decreten hebben kracht van wet respectievelijk in het Nederlandse taalgebied en in het Franse taalgebied, alsmede ten aanzien van de instellingen, gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap”

Men dient in elk geval te vermijden dat één gewest de bescherming van het aanwezige erfgoed in Brussel zou aansturen indien het gaat om instellingen die federaal of bicommunautair zijn.

1.4.2. Gemeentelijke sportinfrastructuur

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt bevoegd voor de financiering en subsidiëring van de gemeentelijke sportinfrastructuur, en zal kunnen optreden op dezelfde manier als de gemeenschappen. Hopelijk wordt deze kans positief aangegrepen om sportinfrastructuur in Brussel op een duurzame manier uit te bouwen en te beheren.

Om het bovenstaande te realiseren, is het wenselijk dat:

1. Er bij de bevoegdheidsoverdracht binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aparte structuur wordt opgericht van waaruit subsidies worden uitgekeerd. De Vlaamse Gemeenschapscommissie moet hierin vertegenwoordigd zijn.
2. De toekenning van subsidies gebeurt op een objectieve manier en op basis van objectieve criteria (bv. het kadaster).
3. Er structureel overleg over deze criteria plaatsvindt tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschapscommissies en de Gemeenschappen in het belang van een geïntegreerd sportbeleid in Brussel waarbij wordt gestreefd naar optimale complementariteit.

2. Puntsgewijze bespreking van relevante thema's

In dit tweede deel komen beleidsthema's aan bod die effect zouden kunnen hebben op het Vlaamse beleid met betrekking tot het bevoegdheidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

2.1. Het Participatiefonds

Het participatiefonds, een openbare federale kredietinstelling, wordt overgeheveld naar de gewesten. Het groenboek somt verschillende opties op: de voorzetting van alle kredietactiviteiten binnen PMV, of voortzetting van slechts een beperkt aantal kredietproducten.

Er moet aandacht zijn voor een mogelijke overlap van de over te dragen activiteiten van het Participatiefonds en de in Vlaanderen al bestaande activiteiten van PMV zoals CultuurInvest. Hierover is een goede afstemming nodig, zodat de over te hevelen en al bestaande kredietproducten elkaar waar mogelijk wederzijds kunnen versterken.

2.2. Prijzencontrole

De deelstaten worden bevoegd om voor materies die onder hun bevoegdheid vallen de prijzen te controleren. Dit betekent o.m. de prijzencontrole voor de **teledistributie**. De federale overheid blijft bevoegd op het gebied van het prijs- en inkomstenbeleid en zal nog steeds de instrumenten van het prijsbeleid (zoals prijsblokkering) kunnen gebruiken, maar enkel om inflatie tegen te gaan of mededinging te vrijwaren.

Ongeacht de optie waarvoor uiteindelijk gekozen zal worden is het van belang om na te gaan voor welke activiteiten men de prijscontroles wenst te behouden, voor welke men ze wenst af te schaffen of voor welke men ze eventueel (opnieuw) wenst in te voeren. Zo zou het in principe mogelijk worden om een **gereguleerde boekenprijs** in te voeren.

De bevoegdheid prijzencontrole kan ofwel worden toegewezen aan de minister van Economie, ofwel aan alle ministers zodat elk maatregelen kan treffen m.b.t. de eigen bevoegdheid.

De keuze hangt af van de doelstelling:

- Wil men de index beschermen? Gaat het om economische hervorming? Dan gaat het om een coherent economisch beleid.
- Wil men een goede marktwerking bewerkstelligen? Dan gaat het om coherent sectoraal beleid.

We opteren voor de tweede optie en prefereren dus een prijzencontrole als instrument voor een coherent sectoraal beleid. Dergelijk beleid betekent dat een andere benadering mogelijk is naargelang de sector. Voor een sector die bescherming nodig heeft, kan een gereguleerde prijs aangewezen zijn, voor een commerciële sector zal meer concurrentie nodig zijn. Beide kunnen in hun context voordeel bieden aan de gebruikers/burgers. Zowel wat betreft de prijzencontrole op teledistributie, als eventueel voor een gereguleerde boekenprijs, hebben respectievelijk de minister van Media en de minister van Cultuur het beste overzicht over (de noden van) hun sectoren.

Daarnaast is onderzoek nodig naar het economisch nut en de effectiviteit van een prijzencontrole. Eveneens dient onderzocht of er betere instrumenten zijn om tot voldoende concurrentie te komen.

2.2.1. Teledistributie

Het huidige systeem van prijscontrole in de sector van de teledistributie werd traditioneel gerechtvaardigd door het monopolistische karakter van de markt. Vandaag heeft de consument echter de keuze tussen een aantal distributieplatformen, ook al noemt de FOD Economie (die de prijzencontrole tot nu toe organiseerde) deze 'nog niet perfect'⁴.

In het licht van de bovenstaande evolutie kan de huidige effectiviteit van het instrument dus in vraag worden gesteld. De vraag van de SERV om een **internationale benchmark van het prijscontrole-instrument** in de sector van de teledistributie is zeer relevant.

In elk geval dienen de maatregelen die worden genomen in eerste instantie tot doel te hebben de **concurrentie te verhogen**. Het instrument van de prijzencontrole kan pas bij het ontbreken van dergelijke maatregelen worden toegepast.

In antwoord op de vraag die gesteld wordt in het groenboek menen we dat indien het instrument blijft behouden, het gaat om sectorbeleid. Via het mediadecreet (art. 189-192) heeft de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) al een aantal bevoegdheden inzake analyse en (indien nodig geacht) remediëring – inclusief via prijscontrole – van een gebrek aan concurrentie op de relevante markten.

2.2.2. Gereguleerde boekenprijzen

In de huidige stand van zaken wordt met een gereguleerde boekenprijs doorgaans bedoeld: het vastleggen van een maximaal kortingspercentage dat in de eerste maanden na publicatie niet zou mogen overschreden worden, zoals momenteel toegepast in Frankrijk. Daar werden de regels onlangs verstrengd voor internetboekhandels door de zogenaamde "anti-Amazonwet". Die houdt een verbod in op gratis verzending en op het geven van de maximaal vastgelegde korting.

De overheveling van de bevoegdheid prijzencontrole schept de mogelijkheid om de boekenprijs te reglementeren. Rekening houdend met de regels rond mededinging en met de dynamiek binnen de boekensector zal een gereguleerde boekenprijs goed onderzocht en beargumenteerd moeten worden.

2.3. Dierenwelzijn

Het vaststellen van regels met betrekking tot het dierenwelzijn en de controle ervan worden overgeheveld naar de gewesten. Het groenboek vermeldt als enige beleids optie het ongewijzigd overnemen van de beleidsinstrumenten en het wettelijke kader. In zijn advies van 20 december 2013 adviseert de SALV het creëren van een goede overlegstructuur om versnippering te vermijden, en wijst hij op het belang van een "raad voor dierenwelzijn". Hij onderschrijft het groenboek wat betreft het voorstel om dergelijke raad te integreren in de SALV.

⁴ http://economie.fgov.be/nl/consument/Gereguleerde_prijzen/Teledistributie/.

Deze oplossing is zeker opportuun, maar vraagt om afstemming betreffende de raakvlakken tussen CJSM en dierenwelzijn, in het bijzonder het beleid rond circusdieren, dieren in de sport en dieren in immaterieel cultureel erfgoed.

Om een goede afstemming mogelijk te maken, vragen we een vertegenwoordiging van deze sectoren in de Raad voor Dierenwelzijn van de SALV.

2.3.1. Circusdieren

Vanaf 10 maart 2014 geldt in België een verbod op het gebruik van wilde dieren in circussen. Enkel de gedomesticeerde soorten en de papegaaiaachtigen zullen nog toegelaten zijn⁵. Dit verbod op wilde dieren komt er na het advies van de Raad voor dierenwelzijn.

Bij de totstandkoming van deze federale wet werden geen van de betrokken Vlaamse circussen, als grootste belanghebbenden, noch Circuscentrum, als steunpunt en belangenbehartiger en officiële link met de Vlaamse overheid, op formele of informele manier geraadpleegd.

Geen enkel Vlaams circus stelt dierenwelzijn op zich in vraag. Dierenwelzijn is een evidentie, maar het thema van dierenwelzijn in het circus kadert in een ruimer maatschappelijk vraagstuk over de relatie tussen mens en dier, zowel als voedsel, als gezelschap, als vermaak etc. Het circusveld is ervan overtuigd dat een respectvolle manier van omgaan met elkaar mogelijk moet blijven, zowel op ruim maatschappelijk niveau als in het circus.

Het is een spijtige zaak dat de federale wet tot stand kwam zonder enige raadpleging van de betrokken beroepsbeoefenaars, de Vlaamse circusartiesten van de nomadische circussen. De reizende circussen zijn van mening dat het verbieden van wilde dieren geen komaf maakt met de wanpraktijken van zogenaamde piratencircussen en deze praktijken alleen maar naar de illegaliteit doen verhuizen, in plaats van duidelijk richtlijnen, normen en controlemechanismen uit te schrijven die het welzijn van dieren in het circus waarborgen.

Naar aanleiding van de zesde staatshervorming wordt dierenwelzijn een Vlaamse bevoegdheid voor de Vlaamse minister van landbouw. De betrokken Vlaamse reizende circussen en Circuscentrum vragen de Vlaamse overheid en de toekomstige Vlaamse Minister van landbouw om deze federale wet op Vlaams niveau bespreekbaar te maken in nauw overleg met alle betrokken partijen en op basis van wetenschappelijk onderbouwde conclusies. Het betrokken circusveld en Circuscentrum zijn ook vragende partij om een proactief beleid met respect voor mens en dier en de problematiek van circus en (wilde) dieren verder te ontwikkelen. De sector vraagt daarom een vertegenwoordiger in de Raad voor Dierenwelzijn van de SALV.

2.3.2. Dieren in de sport

Wat diersport betreft, verwijzen we naar de paardensport, de hengelsport en de hondensport.

Ook de sportsector ondersteunt het voorstel om de bevoegdheid van dierenwelzijn in te kantelen binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Bij de opmaak van Vlaamse regelgeving betreffende dierenwelzijn moeten alle betrokken actoren vertegenwoordigd zijn,

⁵ Het KB over de circussen werd op 27 februari 2014 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

waaronder de erkende paardensportfederaties en de hengel- en hondensportfederaties. De integratie van de Raad voor Dierenwelzijn in de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) is positief. Bij regelgeving betreffende dierenwelzijn worden de relevante sportfederaties best betrokken.

We vragen dan ook om (een vertegenwoordiging van) de betrokken sportfederaties op te nemen.

2.3.3. Dieren en immaterieel cultureel erfgoed

Vinkenzetten, schapen hoeden, valkerij, hanenzetten, paling peuren, garnaalvissen te paard, jaarmarkten, het fokken van Angorakonijnen,... Er zijn talloze tradities in Vlaanderen waarin dieren een belangrijke rol spelen. Meerdere van deze levende erfgoedgebruiken uit Vlaanderen dragen een erkenning op de Inventaris van Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen, en een aantal werd door UNESCO erkend in het kader van de Representatieve Lijst voor het immaterieel cultureel erfgoed.

De sector van het immaterieel cultureel erfgoed (ICE) is een jong beleidsdomein in volle ontwikkeling. Bij de ICE-tradities met dieren komt de kennis over en de omgang met dieren in relatie tot de mens in beeld, en komen specifieke vragen naar boven met betrekking tot regelgeving en dierenwelzijn. Voor de traditiedragers die een interactie kennen met dieren, vormt dierenwelzijn een evidentie, maar kadert het thema van dierenwelzijn - zoals ook bij de circusdieren - in een ruimer maatschappelijk vraagstuk over de relatie tussen mens en dier, zowel als voedsel, als gezelschap, als vermaak,... De immaterieel-erfgoedgemeenschappen zijn ervan overtuigd dat een respectvolle manier van omgaan met elkaar mogelijk moet blijven, zowel op ruim maatschappelijk niveau als in de beoefening van de culturele gebruiken en tradities.

Het is wenselijk om het betrokken veld van erfgoedgemeenschappen die actief zijn rond immaterieel cultureel erfgoed waarbij dieren betrokken zijn, evenals de dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties (o.m. tapis plein vzw en www.immaterieelerfgoed.be, CAG, Sportimonium, LECA vzw en het steunpunt voor cultureel erfgoed) te raadplegen indien regelgeving ontwikkeld wordt die impact heeft op de uitoefening van immaterieel-cultureel-erfgoedpraktijken in Vlaanderen

We vragen dan ook om (een vertegenwoordiging van) de betrokken immaterieel-erfgoedactoren op te nemen in de Raad voor Dierenwelzijn die geïntegreerd zal worden in de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV).

Het betrokken veld van erfgoedgemeenschappen die actief zijn rond immaterieel cultureel erfgoed waarbij dieren betrokken zijn, is ook vragende partij om een proactief beleid met respect voor mens en dier en de problematiek van immaterieel erfgoed en (wilde) dieren verder te ontwikkelen.

2.4. Filmkeuring

De filmkeuring is tot op heden federale materie, die wordt geregeld door de wet van 1 september 1920 waarbij aan minderjarigen onder de 16 jaar de toegang tot de bioscoopzalen wordt ontzegd.

In afwachting van een herziening van de regelgeving gebeurt de filmkeuring nu door een

federale commissie waarvan de volledige administratieve en organisatorische ondersteuning gebeurt door het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media van de Vlaamse Gemeenschap.

De zesde staatshervorming voorziet in een overheveling van de filmkeuring (persoonsgebonden aangelegenheid) naar de gemeenschappen, mits een aangepaste oplossing voor Brussel waar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de verdere regels zal bepalen.

Als beleidsoptie wordt voorgesteld een samenwerkingsakkoord te sluiten tussen de gemeenschappen en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad, om de wet van 1920 op te heffen en te vervangen door een nieuwe regeling voor de classificatie van bioscoopfilms. Er wordt een systeem van co-regulering voorgesteld, waarin de filmdistributeurs zelf instaan voor de classificatie op basis van vaststaande en nader omschreven criteria.⁶

De overheveling van de bevoegdheid inzake filmkeuring naar de deelstaten is een goede zaak. Wel dient nu dringend werk te worden gemaakt van een uniform en medianeutraal classificatiesysteem, dat in het belang van de consument gemakkelijk raadpleegbaar en voldoende bekend is, en dat op eenvoudige wijze en met geringe financiële impact door de betrokken actoren kan worden ontplooid. Dit zou een gedeelde bevoegdheid voor de beleidsvelden cultuur en media betekenen.

We verwijzen naar het advies 2006/001 van de toenmalige Vlaamse Mediaraad In dat advies vroeg de Vlaamse Mediaraad de invoer van een algemeen geldend classificatiesysteem naar het voorbeeld van de Kijkwijzer in Nederland.

Door beleidsmakers werd steeds geargumenteed dat de invoering van zulk systeem weinig zinvol zou zijn indien het niet op zo ruim mogelijk schaal, in de verschillende mediasectoren, gebruikt kan worden. Er werd geargumenteed dat daarvoor een volledige Vlaamse bevoegdheid inzake filmkeuring vereist is.⁷

De zesde staatshervorming vervult nu deze voorwaarde.

Het stappenplan dat in het advies van 2006 werd opgesteld, is trouwens nog steeds actueel, zowel in zijn theoretische volledigheid als in de pragmatische selectie van maatregelen waarover de toenmalige Mediaraad consensus bereikte. Het plan kan in een systeem van **zelf- of coregulering** worden ontplooid. Vooral de vraag tot transparantie en rapportage kan nog verder ingeschreven worden in de betreffende regelgeving. Het is uitermate belangrijk

⁶ In een voorstel van resolutie stellen De Gucht, De Ro, Tommelein, Gysbrechts en Van Rouveroi voor een kijkwijzerbeleid voor film- en audiovisuele werken over de gemeenschapsgrenzen heen uit te werken door middel van een werkgroep waarbij het systeem van coregulering gehanteerd wordt (Vlaams Parlement, Stuk 1888 (2012-2013) – Nr. 1). Deze resolutie werd op 18 december 2013 aangenomen in het Vlaams Parlement en overgezonden naar de Vlaamse Regering.

⁷ VR 2008 1807 DOC.0947, in antwoord op advies van de SARC bij het voorontwerp van Mediadecreet, p. 18: *'De invoering van zulk classificatiesysteem is echter weinig zinvol indien dit niet op zo ruim mogelijke schaal, in de verschillende mediasectoren, kan gebruikt worden. [...] is echter een volledige Vlaamse bevoegdheid inzake filmkeuring vereist.'*; *'Vlaanderen zou volledig zelf bevoegd moeten zijn voor de filmkeuring om te komen tot een omvattend systeem van Kijkwijzer dat van toepassing is op film en televisie. Dat is momenteel echter niet mogelijk wegens de gedeelde verantwoordelijkheid.'* Parl. Stuk 15 (2006-2007) – Nr. 4-D, toelichting van de beleidsbrief Media en de uitgavenbegroting door de heer Geert Bourgeois, p. 68. Ook bij opmaak van het 'Mediadecreet, Parl. Stuk 2014 (2008-2009) – Nr. 7, p. 19: *'Een classificatiesysteem ter bescherming van minderjarigen op basis van leeftijd is er tot nog toe echter niet gekomen bij gebrek aan volledige Vlaamse bevoegdheid inzake filmkeuring.'*, minister-president Kris Peeters.

dat bij de invoering van een systeem gekeken wordt naar de **uniformiteit** ervan – zowel **mediumoverschrijdend** (film, tv, games,) als **grensoverschrijdend** (Vlaamse en Franse Gemeenschap, Brussel-Hoofdstad, Europees).

Daarnaast kan gedacht worden aan een systeem dat niet enkel leeftijdsgericht werkt, maar – naar Nederlands voorbeeld – tegelijk ook ‘productinformerend’. De raad is immers van mening dat het classificatiesysteem naast een beschermende vooral een informerende functie heeft voor de ouders en andere opvoeders, die zo een houvast krijgen aangereikt om vervolgens zelfstandig te beslissen welke media-inhoud zij als gepast beschouwen. Een goede toelichting en bekendmaking, eventueel door informatiecampagnes naar Nederlands voorbeeld, kunnen helpen om ouders en kinderen het doel en gebruik ervan duidelijk te maken.

Dit alles zou gerealiseerd moeten worden tegen een redelijke kost voor de betrokken actoren. Daarbij wijzen we op het recente samenwerkingsinitiatief van de Vlaamse omroepen, die al een eerste, op leeftijdscategorieën gebaseerd systeem hebben opgestart. Uit parlementaire documenten blijkt daarnaast dat Vlaams minister voor Cultuur Joke Schauvliege een draaiboek heeft opgesteld voor het organiseren van een Vlaams systeem voor de filmkeuring dat klaarligt voor het moment dat de overheveling van de bevoegdheid voltooid is.⁸ Deze inspanningen worden best op elkaar afgestemd, om zo tot een uniform, eenvoudig en duidelijk systeem te komen in het belang van de consumenten. Ook de inspanningen door o.a. NICAM in Nederland (Kijkwijzer) of, op Europees niveau, door PEGI (*Pan European Game Information*) kunnen inspirerend werken en eventueel zelfs overgenomen worden. Tot slot is overleg nodig met de beleidsvelden jeugd en gezin om tot een systeem te komen waar alle betrokken partijen zich in kunnen vinden.

2.5. Radio-omroep en televisie

De Gemeenschappen zijn ten gevolge de BWHI bevoegd voor de radio-omroep en televisie en ten gevolge van de evolutieve rechtspraak van het Grondwettelijk Hof ook voor de transmissie van deze diensten. De federale overheid blijft op grond van zijn residuaire bevoegdheid bevoegd voor elektronische communicatie die geen ‘radio-omroep en televisie’ is.

Het concept “radio-omroep en televisie” wordt door de bijzondere wet m.b.t. de zesde staatshervorming vervangen door de bewoording “audiovisuele en auditieve mediadiensten”. De bedoeling hiervan is om de huidige bevoegdheidsverdeling te bevestigen, maar wel aan te passen aan de technologische evoluties en aan de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Deze wijziging betekent in feite louter een bestendiging van de bestaande situatie.

De term werd in de definitieve versie (hoewel in het groenboek voorgesteld) niet uitgebreid met “media-activiteiten”. Door het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd de bezorgdheid geuit dat Vlaanderen niet meer bevoegd zou zijn voor omroepactiviteiten die geen economische activiteit behelzen.

In de praktijk stelt zich hier echter geen problemen. Alle omroepen, publiek en commercieel, vallen onder het Mediadecreet. ‘Niet-economische activiteiten’ slaan op bijvoorbeeld blogs.

⁸ Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, vergadering van 07/02/2013, Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de invulling van de filmkeuring bij overheveling naar de gemeenschappen - 663 (2012-2013) en Vraag om uitleg van de heer Marius Meremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van de filmkeuring in Vlaanderen - 690 (2012-2013). Zie ook Kenniscentrum Kinderrechten, beleidsadvies ‘Een Kijkwijzer voor Vlaanderen.’

Art. 37-38 van het Mediadecreet verwijzen in het kader van deze diensten enkel naar de vrijheid van meningsuiting, waarvan ze genieten (en die ook grondwettelijk is gegarandeerd).

2.6. Doelgroepverminderingen RSZ

De federale overheid staat in voor een aantal doelgroepverminderingen op de sociale bijdragen naar werkgevers, heeft een aantal tewerkstellingsprogramma's en staat in voor de activering van de uitkeringen bij het volgen van een beroepsopleiding en deelname aan tewerkstellingsprogramma's.

De RSZ-kortingen voor doelgroepen worden geregionaliseerd. Een van die doelgroepen is kunstenaars. De bevoegdheid voor structurele RSZ-verminderingen en de vrijstelling van het doorstorten van de bedrijfsvoorheffing blijft federaal.

De Gewesten krijgen de volle bestedingsautonomie voor de budgetten. Ze zullen het overgehevelde budget (met inbegrip van de eventuele overschotten) naar goeddunken kunnen gebruiken voor verschillende vormen van arbeidsmarktbeleid in de brede zin (maatregelen inzake loonkosten, opleiding en begeleiding van werkzoekenden, tewerkstellingsprogramma's, ...). RSZ en RVA blijven de enige administratieve en technische operatoren.

De gewesten worden zowel bevoegd om de bestaande verminderingen voor doelgroepen te wijzigen of af te schaffen, als om nieuwe verminderingen in te voeren voor doelgroepen. Zo worden ze onder meer bevoegd om de voorwaarden en de regels te bepalen voor het toekennen van een doelgroepvermindering, om het bedrag van de vermindering te bepalen, om uitzonderingen te bepalen en om de periode te bepalen waarin de vermindering wordt toegekend en moet worden uitgeput.

Als opties geeft het groenboek aan dat de federale beleidsvisie en beleidsinstrumenten ongewijzigd kunnen worden overgenomen, ofwel worden overgenomen mits de afbakening van de doelgroepen wordt afgestemd op de Vlaamse definities, ofwel worden afgeschaft met heroriëntatie van de middelen in de strijd tegen werkloosheid.

Een verderzetting van de doelgroepverminderingen, waar nodig aangepast aan de Vlaamse arbeidsmarkt, verdient de voorkeur. Per doelgroep kan best bekeken worden welke impact de huidige verminderingen hebben, en met welk doel men ze wil verderzetten.

De huidige doelgroepverminderingen voor kunstenaars gelden momenteel enkel voor kunstenaars die werken met een arbeidsovereenkomst. Kunstenaars die niet in opdracht werken (vb. auteurs, beeldend kunstenaars, componisten) en in een statuut als zelfstandige in hoofdberoep, maken geen aanspraak op een vermindering van de sociale bijdragen. Dit zorgt voor een ongelijkheid die rechtgezet moet worden.

We wensen betrokken te worden bij een (her)definiëring van de doelgroep kunstenaars door de Vlaamse overheid.

2.7. Betaald educatief verlof

Betaald educatief verlof wordt tot op heden geregeld in de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen regelt de toekenning van betaald educatief verlof. In dit besluit wordt de doelgroep vastgelegd, de lijst van erkende opleidingen en de manier waarop deze

erkend worden. Ook de verdeling van de lasten en het toezicht en strafbepalingen worden hierin vastgelegd.

Via de zesde staatshervorming wil men het **leerlingenwezen overhevelen naar de Gemeenschappen en het betaald educatief verlof naar de Gewesten**. Over het betaald educatief verlof zullen de Gemeenschappen en Gewesten wel een **samenwerkingsakkoord** moeten sluiten **om de opleidingen te organiseren en erkennen**.

Vanuit de benadering levenslang en levensbreed leren geven we er de voorkeur aan het betaald educatief verlof te wijzigen vanuit de loopbaanvisie en in functie van de arbeidsmarktnoden in Vlaanderen. De raad pleit voor uitbreiding van de maatregel, waarbij werknemers niet enkel voor klassikale opleidingen of voor het ervaringsbewijs, betaald educatief verlof zouden kunnen aanvragen. Daarbij kan vb. het systeem worden uitgebreid met informeel leren en alle EVC-procedures.

In een eerder advies⁹ verwezen we naar het belang aan van erkenning van competenties verworven in niet-formele en informele context. We wezen toen echter op het gevaar van bureaucrativering en formalisering, en de gevolgen hiervoor bij het engagement van vrijwilligers indien zij verplicht werden tot het EVC-traject. In de context van Betaald Educatief Verlof ligt het initiatief echter bij het individu, deelname aan het EVC-traject is dan een vrije keuze, geen verplichting.

2.8. Provinciale instellingen

Alle bevoegdheden inzake de provincies worden overgeheveld naar de Gewesten, met uitzondering van de huidige specifieke bepalingen in de pacificatiewet en van de bepalingen ten aanzien van de functie van de gouverneurs.

Er is een brede waaier aan mogelijke opties voor de invulling van de bevoegdheid. De opties die het Vlaamse Gewest kan nemen ten overstaan van de provinciale instellingen gaan van de status quo, over een wijziging van grenzen van de provincies (in zoverre het geen staatsgrenzen of grenzen van het taalgebied betreft), de invulling als gedeconcentreerde instellingen, de afschaffing van de provinciale instellingen en de vervanging ervan door op te richten bovenlokale territoriale organen met gebiedsgerichte bevoegdheden (behorend tot de bovenlokale bevoegdheidssfeer), tot de afschaffing van de provinciale instellingen zonder meer, waardoor de term provincie enkel nog staat voor een door het Vlaams Gewest te omschrijven territorium.

Iedere keuze voor een mogelijke optie of voor varianten erop heeft verschillende implicaties voor de Vlaamse overheid.

Bij de implementatie van de interne staatshervorming op cultuur, jeugd en sport werd in een aantal gevallen nog een rol toebedeeld aan de provincies.

Dit is een aandachtspunt bij de uitwerking van deze bevoegdheid omdat er gevolgen kunnen zijn voor cultuur, jeugd en sport. In die gevallen moeten de sectoren steeds betrokken worden.

⁹ Advies van 14 september 2012 bij de discussienota "Naar een geïntegreerd EVC-beleid"

2.9. Federaal impulsfonds en grootstedenbeleid

De middelen van het Federaal Impulsfonds Migrantenbeleid en van de contracten 'duurzame stad' (programma Grootstedenbeleid) worden overgeheveld naar de Gemeenschappen. De federale overheid houdt op middelen in te zetten voor projecten die tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen of Gewesten behoren.

Het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid ondersteunt projecten die aansluiten bij een problematiek die ook in het sociaal-cultureel werk, het jeugdwerk en het sociaal-artistieke aandacht krijgt. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om bevordering van gelijkheid en bestrijding van etnisch culturele discriminatie, bevorderen van interculturele dialoog, bevordering van intergenerationele contacten maar ook voor wat betreft investeringen voor de aankoop, renovatie of aanleg van infrastructuur en ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek voor socio-culturele, educatieve, artistieke of sportieve activiteiten in de prioritaire actiezones. Daarnaast wordt als transversale prioriteit bijzondere aandacht geschonken aan het genderspect.

Het programma Grootstedenbeleid is zeer gericht op sociale cohesie in de achtergestelde stadsbuurten en richt zich tot kwetsbare doelgroepen (bv. nieuwkomers). Dit aspect gaat best niet verloren bij de bevoegdheidsoverdracht.

Een beperkt deel van de middelen wordt ingezet voor tewerkstelling, voornamelijk in achtergestelde buurten (vb. wijkwerkers, ...). Een humane bevoegdheidsoverdracht raakt bij voorkeur niet aan tewerkstelling (in achtergestelde buurten).

Bij de overheveling van deze bevoegdheden zal zeker rekening moeten worden gehouden met de mogelijke implicaties voor activiteiten van sociaal-culturele, sociaal-artistieke en sportieve organisaties in de prioritaire actiezones.

Namens de Algemene Raad,
Luk Verschueren, algemeen voorzitter
Iris Van Riet, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Heidi De Nijn, voorzitter
Herman Baeten, ondervoorzitter
Lieselotte Moortgat, secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,
Frank Bulcaen, voorzitter
Sophie Cools, ondervoorzitter
Nai Han Lau, secretaris

Namens de Sectorraad Media,
Simon Delaere, voorzitter
Hilde Van den Bulck, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris